

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a z členov JUDr. Ing. Miroslava Gavalca a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD., v právnej veci navrhovateľa: **H.**, nar. X. v H. naposledy bytom v zahraničí: H., zast. Centrom právnej pomoci kancelária Bratislava, Námestie slobody 12, Bratislava, proti odporcovi: **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad**, Bratislava, Pivonková 6, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia odporcu č. ČAS: MU-48-11/PO-Ž/2009 zo dňa 10. marca 2009, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 10Saz 20/2009-23 zo dňa 28. augusta 2009 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 10Saz 20/2009-23 zo dňa 28. augusta 2009 v spojení s opravným uznesením č. k. 10Saz 20/2009-45 zo dňa 2. novembra 2009 **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie č. ČAS: MU-48-11/PO-Ž/2009 zo dňa 10. marca 2009, ktorým odporca podľa ustanovenia § 13 ods. 1 a § 20 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov

v platnom znení (ďalej len zákon o azyle) neudelil navrhovateľovi azyl na území Slovenskej republiky, podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona o azyle rozhodol o neudelení doplnkovej ochrany navrhovateľovi.

Krajský súd dospel k záveru, že odporca v napadnutom rozhodnutí správne a dostatočným spôsobom zistil a vyhodnotil skutkový stav veci, t. j. že navrhovateľom udávaný dôvod žiadosti nie je dôvodom pre udelenie azylu.

Krajský súd poukázal na to, že navrhovateľ požiadal o azyl z dôvodu obavy o svoj život pred vymáhačmi dlhov v domovskej krajine, ktorí sa mu vyhrážali zabitím. Na Slovensko prišiel s cieľom zarobiť si dostatok finančných prostriedkov na splatenie svojich dlhov. Od roku 2004 začal podnikat' s textilom v tržnici v meste Haiphong. Tovar odoberal na faktúry, ktoré však nedokázal splácať. Dlžoba predstavovala 50.000,- EUR. Z dôvodu neschopnosti platieb za tovar v máji 2008, skrachoval. Majitelia veľkoskladov požadovali vrátenie peňazí, a preto sa musel skrývať. Neskôr sa mu veritelia vyhrážali fyzickou likvidáciou.

Podľa krajského súdu dôvody, ktoré navrhovateľ uviedol počas azylového konania ako aj v opravnom prostriedku, nie sú relevantnými na udelenie azylu, odporca preto rozhodol podľa krajského súdu v súlade so zákonom, keď navrhovateľovi azyl na území SR neudelil.

Odporca podľa krajského súdu postupoval správne, ak po zvážení skutkového stavu nenašiel ani dôvod pre udelenie doplnkovej ochrany navrhovateľovi podľa § 13a zákona o azyle, preto dôvodne nepovažoval navrhovateľove dôvody za dôvody, pre ktoré by bol navrhovateľ v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia v zmysle § 2 písm. f/ zákona o azyle.

Na základe uvedeného krajský súd rozhodnutie odporcu, ktorým navrhovateľovi neudelil azyl a rozhodol o neposkytnutí doplnkovej ochrany ako rozhodnutie vydané v súlade so zákonom potvrdil.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ odvolanie, v ktorom vyjadril presvedčenie, že rozhodnutie odporcu ako aj krajského súdu je nezákonné, pretože vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Navrhovateľ poukázal na to, že pôvodcom prenasledovania alebo vážneho bezprávia sú okrem iných subjektov v zmysle § 2 písm. e/ zákona o azyle neštátni pôvodcovia, ak možno preukázať, že subjekty uvedené v prvom a druhom bode nie sú schopné alebo ochotné poskytnúť ochranu pred prenasledovaním alebo vážnym bezprávím. V tejto súvislosti poukázal na správu MZV USA o aplikácii ľudských práv, publikovanej 25.2.2009 (z ktorej vyplýva, že štátna polícia nie je schopná poskytnúť dostatočnú ochranu dlžníka pred veriteľmi a ich násilným správaním a vyhrážkami), ako aj na skutočnosť, že nehlásil vydieranie a vyhrážanie policii a ako jediné východisko videl vo svojom odchode do zahraničia, aby utiekol pred veriteľmi, ktorí sa mu vyhrážali fyzickou likvidáciou.

Podľa navrhovateľa krajský súd nezobral do úvahy hrozbu nebezpečného vyhrážania neštátnym pôvodcom, preto považuje rozhodnutie v tejto časti za nezákonné.

Na základe uvedeného navrhol rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa vyjadril tak, že rozsudok krajského súdu navrhol ako vecne správny potvrdiť. Nestotožnil sa s tvrdením navrhovateľa, že bol prenasledovaný z dôvodov uvedených v § 8 zákona o azyle. Po vyhodnotení dostupných správ o krajine pôvodu nebolo podľa odporcu preukázané, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený vážnemu bezpráviu tak, ako to ustanovuje § 2 písm. f/ zákona o azyle.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 3 OSP, s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 23. februára 2010 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok

taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t.j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu.

V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky).

Podľa § 8 zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle (účinného od 1.12.2008, ďalej len zákon o azyle) ministerstvo udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak, žiadateľovi, ktorý

- a) má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu, alebo
- b) je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd.

Podľa § 10 ods. 1 zákona o azyle ministerstvo na účel zlúčenia rodiny udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak,

- a) manželovi azylanta, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď azylant odišiel z krajiny pôvodu a azylant so zlúčením vopred písomne súhlasí,
- b) slobodným deťom azylanta alebo osoby podľa písmena a) do 18 rokov ich veku alebo
- c) rodičom slobodného azylanta mladšieho ako 18 rokov, ak s tým azylant vopred písomne súhlasí.

Žiadatelia uvedení v odseku 1 sa počas konania o udelenie azylu musia zdržiavať na území Slovenskej republiky (ods. 2).

Ministerstvo udelí azyl osobám uvedeným v odseku 1, len ak ide o zlúčenie rodiny s azylantom, ktorému bol azyl udelený podľa § 8 (ods. 3).

Ministerstvo udelí azyl aj dieťaťu narodenému azylantke na území Slovenskej republiky, ak je splnená povinnosť podľa § 4 ods. 5 (ods. 4).

Podľa § 13 ods. 1) ministerstvo neudelí azyl žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 8 alebo § 10.

Podľa § 13c ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o azyle ak ministerstvo rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu, okrem odňatia azylu podľa § 15 ods. 2 písm. i), rozhodne tiež, či cudzincovi poskytne doplnkovú ochranu.

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie o neudelení azylu navrhovateľovi na území SR a o neposkytnutí doplnkovej, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Z administratívneho spisu je zjavné, že odporca vykonal v konaní náležité dokazovanie procesne legálnymi dôkazmi, a to výsluchom navrhovateľa, a obsahom správ o krajine pôvodu (informácie MÚ MV SR Odboru dokumentaristiky a zahraničnej spolupráce - Informácie o krajine pôvodu z 21.7.2008 a z portálu www.business.cz aktualizovaného 27.11.2008), z ktorých vyhodnotil a stručne popísal súčasnú politicko-spoločenskú situáciu v krajine pôvodu so zameraním na dôvody, pre ktoré navrhovateľ žiadal o udelenie azylu a bezpečnostné riziko prípadného návratu navrhovateľa do krajiny pôvodu.

Ako vyplynulo z dotazníka žiadateľa o azyl zo dňa 10.2. 2009 navrhovateľ uviedol, že dôvodom jeho žiadosti o azyl bola obava o vlastnú bezpečnosť pred majiteľmi veľkoskladov, ktorým dlžil 50 000,- EUR za nezaplatené faktúry za textil. V rokoch 2004 - 2008 odoberal tovar od dodávateľov - majiteľov veľkoskladov s textilom, Za tovar nebol schopný zaplatiť, tak sa najskôr skrýval, neskôr sa mu vyhrážali fyzickou likvidáciou. **Neohlásil to polícii, lebo si bol vedomý dlžoby voči týmto osobám. Preto sa rozhodol**

vycestovať do Európy, kde sa chcel ukryť a zarobiť si dostatok finančných prostriedkov na splatenie dlžoby.

Na otázku, či mal v krajine pôvodu nejaké problémy s políciou, armádou alebo inými štátnymi orgánmi, odpovedal, že osobne s nimi nemal žiadne problémy. Do krajiny pôvodu sa nechce vrátiť, lebo sa obáva, že by mal opäť problémy s veriteľmi, ktorým dlží 50 000,- EUR.

Odporca v rozhodnutí, ktorým neudelil navrhovateľovi azyl, poukázal na to, že v jeho prípade nebola preukázaná opodstatnenosť obáv z prenasledovania v zmysle zákona o azyle, nakoľko v danom prípade dôvody žiadosti o azyl vyhodnotil za irelevantné a neopodstatnené z hľadiska udelenia azylu. To, že sa obával veriteľov nenapĺňa zákonné požiadavky na udelenie azylu. Navyše neobrátil sa ani na príslušné štátne orgány. Odporca pritom vychádzal z vyjadrení navrhovateľa, ktorý potvrdil, že nemal žiadny problém s políciou, armádou či inými oficiálnymi orgánmi štátu.

Vzhľadom k tomu, že neboli naplnené dôvody pre udelenie azylu, odporca skúmal, či navrhovateľ spĺňa podmienky pre poskytnutie doplnkovej ochrany v zmysle zákona o azyle.

Odporca uviedol, že z výpovede navrhovateľa vyplynulo, že nebolo nikdy proti nemu vedené trestné konanie, nebol väznený, zatknutý a nemal žiadne problémy so štátnymi orgánmi, nebol vystavený mučeniu, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trest. V súčasnej dobe taktiež podľa odporcu neprebíha žiaden medzinárodný alebo vnútroštátny konflikt, ktorý by pre navrhovateľa predstavoval individuálnu hrozbu podľa definície ujmy, a preto dospel k záveru, že niet dôvodu na poskytnutie doplnkovej ochrany navrhovateľovi.

Odporca v rozhodnutí popisuje spoločensko-politickú situáciu v krajine pôvodu navrhovateľa s odkazom na zdroje informácií, z ktorých informácie čerpal.

Je teda zrejmé z akých dôkazných prostriedkoch pri svojom rozhodovaní vychádzal, pričom odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že odporca riadne vyhodnotil dokazovanie, ktoré vyústilo v riadne zistený skutkový stav, z ktorého odporca

vychádzal pri svojom rozhodovaní o tom, či u navrhovateľa existujú dôvody pre udelenie azylu podľa § 8 a § 10 zákona o azyle, resp. dôvody pre udelenie doplnkovej ochrany.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že povinnosť zistiť skutočný stav veci podľa § 32 zákona č. 71/1967 Zb. (Správny poriadok) má odporca len v rozsahu dôvodov, ktoré žiadateľ v priebehu správneho konania uviedol. Pričom zo žiadneho ustanovenia zákona nemožno vyvodit', že by odporcoví vznikla povinnosť, aby sám domýšľal právne relevantné dôvody pre udelenie azylu žiadateľom neuplatnené a následne k týmto dôvodom vykonal príslušné skutkové zistenia.

Dôvody pre poskytnutie azylu sú zákonom vymedzené pomerne úzko a nepokrývajú celú škálu porušovania ľudských práv a slobôd, ktoré sú tak v medzinárodnom ako aj vo vnútroštátnom kontexte uznávané. Inštitút azylu je aplikovateľný v obmedzenom rozsahu, a to len pre prenasledovanie zo zákonom uznaných dôvodov, kedy je týmto inštitútom chránená len najvlastnejšia existencia ľudskej bytosti a práva a slobody s ňou spojené, pričom udelenie azylu podľa § 8 zákona o azyle je viazané objektívne na prítomnosť prenasledovania ako skutočnosti definovanej v § 2 písm. d/ zákona o azyle alebo na odôvodnené obavy z tejto skutočnosti, a to v oboch prípadoch v dobe podania žiadosti o azyl, teda spravidla v dobe bezprostredne nasledujúcej po odchode z krajiny pôvodu.

Primárnym dôvodom neudelenia azylu navrhovateľovi bolo nesplnenie relevantných podmienok pre udelenie azylu v zmysle zákona o azyle. S týmto záverom bolo potrebné súhlasiť. Navrhovateľ požiadal o udelenie azylu z dôvodu obavy zo strany súkromných osôb, ktoré sa mu vyhrážali fyzickou likvidáciou za nezaplatenie dlhu. Odporca venoval tomuto dôvodu jeho žiadosti o azyl náležitú pozornosť a vykonal dokazovanie okrem výsluchu navrhovateľa obsahom správ o krajine pôvodu, ktorých podstatnú časť v rozhodnutí s uvedením zdrojov aj uviedol.

Krajský súd sa rovnako zaoberal všetkými námietkami obsiahnutými v opravnom prostriedku a rovnako aj dôvodom, pre ktorý požiadal navrhovateľ o azyl.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožňuje so skutkovými ako aj právnymi závermi krajského súdu, ktorý vyčerpávajúcim spôsobom odôvodnil z čoho vyvodil svoj

záver zhodný so záverom odporcu o to, že navrhovateľ nepreukázal opodstatnenosť obáv z prenasledovania z dôvodov taxatívne vymedzených v zákona o azyle.

K vysloveným záverom krajského súdu nemá odvolací súd žiadne námietky a v podrobnostiach na ne odkazuje.

Nad rámec vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky udáva, že za prenasledovanie v zmysle § 8 zákona o azyle je nutné považovať len také ohrozenie života či slobody, ktoré je trpené, podporované či prevádzané štátnou mocou, pričom problémy so súkromnými osobami nemôžu byť dôvodom pre udelenie azylu, pokiaľ politický systém v krajine pôvodu dáva občanom možnosť domáhať sa ochrany svojich práv pred štátnymi orgánmi.

Táto skutočnosť nebola v konaní o udelenie azylu vyvrátená, preto i za predpokladu, že tvrdenia navrhovateľa o obavách z fyzickej likvidácie zo strany veriteľov by boli pravdivé, neboli odvolacie námietky navrhovateľa dôvodné, pretože navrhovateľ nepreukázal, že štátne orgány mu odopreli poskytnúť pomoc potom, ako sa na ne so žiadosťou o ochranu obrátil. Navrhovateľ sa podľa vlastných vyjadrení na políciu neobrátil z dôvodu, že si bol vedomý, že týmto osobám dlží vysokú sumu. Námietku navrhovateľa, uplatnenú v odvolaní proti rozsudku krajského súdu, že sa na políciu neobrátil preto, že táto mu nebola schopná poskytnúť ochranu, odvolací súd vyhodnotil za účelovú. Ako totiž vyplynulo z vyjadrení navrhovateľa pred správnym orgánom dôvodom neobrátenia sa na políciu nebola jeho nedôvera v políciu, ale skutočnosť, že si uvedomoval, že je osobám, ktoré sa mu mali vyhrážať skutočným dlžníkom.

Vzhľadom na uvedené považoval odvolací súd túto námietku ako aj dôkazy, na ktoré poukazoval v odvolaní (správy o krajine pôvodu, preukazujúce praktiky a nečinnosť polície) za dôkazy vo vzťahu k tvrdeniam, ktoré produkoval v administratívnom konaní za irelevantné.

Vo vzťahu k druhej forme medzinárodnej ochrany, a to doplnkovej ochrane, odvolací súd uvádza, že jej zmyslom a účelom je poskytnúť subsidiárnu ochranu a možnosť legálneho pobytu na území SR tým žiadateľom o medzinárodnú ochranu, ktorým nebol udelený azyl,

ale u nich by bolo (z dôvodov taxatívne uvedených v zákone o azyle) neúnosné, neprimerané či inak nežiaduce požadovať ich vycestovanie. Hoci sa aplikácia tohto inštitútu doplnkovej ochrany viaže k objektívnym hrozbám po prípadnom návrate žiadateľa do krajiny pôvodu, teda čiastočne k iným skutočnostiam nastávajúcim v odlišnom čase než v prípade aplikácie inštitútu azylu, sú pri rozhodovaní o udelenie či neudelenie doplnkovej ochrany do značnej miery určujúce tvrdenia samotného žiadateľa, z ktorých je potrebné vychádzať.

V predmetnej veci nebolo ani podľa odvolacieho súdu zistené závažné a potvrdené dôvody pre bezprostrednú a reálnu hrozbu vážneho bezprávia, tak ako je definované v ustanovení § 2 písm. f/ zákona o azyle, pričom v podrobnostiach na správny záver odporcu uvedený v jeho rozhodnutí odkazuje.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto považoval odvolacie námietky navrhovateľa ohľadne nesprávneho právneho posúdenia veci odporcom za nedôvodné.

Rozhodnutie odporcu o neudelení azylu a doplnkovej ochrany bolo potrebné považovať za zákonné, preto odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny podľa § 219 OSP.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a § 246c OSP, tak, že navrhovateľovi, ktorý nemal úspech vo veci právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 23. februára 2010

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová